

Regeringen
Kulturdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Budgetunderlag för 2008

Statens historiska museer överlämnar härmed sitt budgetunderlag för år 2008. I budgetunderlaget anmäls de frågor, som vi bedömer förutsätta ändringar i anslaget till myndigheten, eller i övrigt är av en sådan karaktär att de bör underställas regeringen. Dessa frågor är:

1. Statens historiska museer: Samarbete med Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna och säkerställande av samlingarnas långsiktiga bevarande
2. Statens historiska museer: Medel för forskning och utveckling (FoU)
3. Statens historiska museer: Konsekvenser av omlokalisering av delar av Riksantikvarieämbetet
4. Statens historiska museer: Hyreskostnader

Hemställan

Med hänvisning till de motiveringar som redovisas i det följande hemställer Statens historiska museer att

- regeringen från år 2008 ökar myndighetens anslag med 2 500 tkr för att möjliggöra fortsatt samarbete med Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna samt i övrigt säkerställa ett långsiktigt bevarande av samlingarna,
- regeringen från år 2008 ökar myndighetens anslag med 2 200 tkr som en konsekvens av förändrad fördelning av FoU-medel till myndigheten m.m.,
- regeringen tar del av vad som i budgetunderlaget anförs avseende konsekvenser för Statens historiska museer av omlokalisering av delar av Riksantikvarieämbetet,
- regeringen tar del av vad som i budgetunderlaget anförs avseende Statens historiska museers hyra.

(Förhandling har skett med de fackliga organisationerna.)

Beslut i detta ärende har fattats av styrelseordföranden Kerstin Hessius och styrelseledamöterna Lars Amréus, Christina Björk, Greg Dingizian, Martin Gumpert, Bo Hansson, Dick Harrison, Hanna Moback och Bozena Werbart. Föredragande har varit överintendenten Lars Amréus.

STATENS HISTORISKA MUSEER

Kerstin Hessius
ordförande

Lars Amréus
överintendent

Sändlista:

Finansdepartementet
Arbetsgivarverket
Ekonomistyrningsverket
Riksdagens utredningstjänst
Riksrevisionen
Statskontoret

1. Samarbete med Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna och säkerställande av samlingarnas långsiktiga bevarande

Under perioden 1987 till 2003 skickade SHM cirka 360 000 föremål till konservering hos Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna (SFMV). Sedan 2003 har några sådana sändningar inte genomförts. SHM:s behov av konservering av arkeologiska metallföremål kvarstår dock och har ackumulerats sedan 2003. Den registrering och hanteringen av föremål som skett i och med Access-satsningen har tydligt påvisat behov av vård av samlingarna på ett sätt som tidigare inte var känt. SFMV har stor potential att möta dessa behov på ett mycket ändamålsenligt sätt.

Verksamheten vid SFMV är beroende av att resurser avsätts på beställarinstitutionerna för att förbereda, registrera och packa materialet inför transport till Kiruna, samt för att efter utförd konservering återplacera materialet. I dagsläget blir därför konserveringsarbeten en resurskrävande process i beställarledet. Ofta är beställarinstitutionerna hänvisade till att utöver ordinarie arbetsuppgifter avsätta extra personella resurser för att kunna hantera materialleveranserna. Beställarinstitutionerna har återkommande påtalat för SFMV att man har svårt att möta upp mot de resursmässiga behov som föreligger på SFMV. Liksom SHMM har SFMV vid ett flertal tillfällen påtalat problemen för regeringen (Kulturdepartementet).

SHMM har erfarit att SFMV för närvarande har uppdrag som sträcker sig fram till sommaren 2007, därefter saknas arbetsuppgifter för åtta anställda som svarar för metallkonservering och konsekvensen om materialsändningar från SHM uteblir kan bli att denna personal varslas om uppsägning från sina nuvarande tjänster. Riksantikvarieämbetet har under åren 2003-2006 levererat grupper av föremål från de arkeologiska undersökningarna som nu är färdigkonserverade. Med anledning av regeringens beslut om att omlokalisera Riksantikvarieämbetets antikvariskt tekniska verksamhet till Gotland kommer en stor del av personalen att gå i omställning och verksamheten etableras på nytt under några år. Leveransen av material upphör under denna tid.

Noggranna analyser inom SHMM visar att man, för att kunna leverera föremål i den takt som behövs för att personalen på SFMV skall ha full sysselsättning, behöver resurser motsvarande två handläggare som på heltid arbetar med registrering, packning m.m. samt en konservator som svarar för bl.a. bedömning av konserveringsbehov.

SHMM:s möjligheter att återuppta materialleveranserna till SFMV utan resurstillskott är mycket begränsade. Det skulle bl.a. innebära att Statens historiska museums ende arkeologiske konservator samt två handläggare helt försvinner ur linjeverksamheten, vilket motsvarar en minskning med närmare 30 procent av museets befintliga resurser inom området. Effekten av detta skulle bli att myndigheten får mycket svårt att fullfölja andra delar av sitt uppdrag. I praktiken skulle det innebära att SHM kan behöva avslå låneansökningar, minska antalet forskarbesök samt besvara färre förfrågningar. Det löpande arbetet med accession och samlingarnas uppordnande kommer att i det närmaste avstanna. Även det interna stödet i samband med produktion av utställningar, skulle komma att påverkas.

I ett första steg, för att komma i gång med materialleveranserna under 2007, är det möjligt för SHMM att nyttja Access-resurser. Men detta är en tillfällig lösning. En långsiktig hantering av materialleveranserna kräver en permanent lösning. Mot denna bakgrund hemställer SHMM att regeringen ställer medel till förfogande för att säkerställa ett fortsatt samarbete med SFMV.

Myndigheten vill särskilt uppmärksamma regeringen på att ett beslut i frågan under år 2007 är mycket angeläget eftersom SFMV annars kan tvingas varsla berörd personal från sina nuvarande tjänster.

SHMM är av uppfattningen att vårdbehoven för samlingarna långsiktigt inte bara gäller våra samlingar utan i stor utsträckning de centrala museerna och museisverige i övrigt. Att möjliggöra ett konkret långsiktigt ansvarstagande för de föremål och den dokumentation som förmedlar viktig kunskap om sin tids samhälle och värderingar kan mot den bakgrunden kännas som en reform angelägen för museisektorn som helhet.

Hemställan

SHMM hemställer att regeringen ökar myndighetens anslag med sammanlagt 2,5 mnkr för att säkerställa föremålsleveranser av material för konservering vid SFMV samt i övrigt säkerställa ett långsiktigt bevarande av samlingarna.

2. Medel för forskning och utveckling (FoU)

Medel för forskning och utveckling för ansvarsmuseerna, däribland Statens historiska museum (SHM) som är ansvarsmuseum för arkeologi och kyrklig konsthistoria, fördelas av Statens kulturråd.

Sektorsforskningen är ett nödvändigt redskap i den förändringsprocess av musei- och kulturarvsområdet som riksdagens mål förutsätter och är en viktig form för utvecklingen av samverkan med forskningen och samhället i övrigt.

Under år 2005 och 2006 har SHMM tillsammans med Riksantikvarieämbetet bedrivit ett utvecklingsarbete för att i samverkan med aktörer i omvärlden introducera nya former för innovativ kulturarvsvetenskaplig forskning. I rapport till regeringen i oktober 2006 har SHMM och RAÄ identifierat två huvudsakliga problem. För det första att glappet mellan forskning och praktik får långtgående effekter och gör tillvaratagandet av samhällets kunskapsinvesteringar otillräckligt. För det andra att kulturarv och historiemedvetande har stor potential för att stärka samhällsutvecklingen men att praktiken inom fältet lider brist på breddade forskningsinriktningar.

De insatser RAÄ och SHMM har genomfört i anslutning till regeringsuppdraget har resulterat i ett gemensamt utvecklingsförslag. SHMM och RAÄ avser att verka för att förstärka dialogen mellan forskare och praktiker, stödja praktikernas kompetensutveckling när det gäller att efterfråga, värdera och implementera forskning, utveckla återföring av forskning till samhällsaktörer, stärka forskningen i befintliga institutioner, ta initiativ och inspirera till förnyade tvärvetenskapliga forskningsinriktningar som kan möta de delar av kulturarvets samhällsroll som är under utveckling samt intensifiera arbetet med att bredda finansieringen för kulturarvsforskning i samhället genom att agera och bedriva projekt tillsammans med fler nationella och internationella aktörer.

Sammantaget anser SHMM och RAÄ att dessa föreslagna satsningar skulle förbättra effekten av statens insatser, inom såväl forskningen som praktiken, och därmed öka samhällsnyttan. SHMM och RAÄ gör bedömningen att detta kan genomföras inom ramen för våra respektive myndigheter.

För att uppfylla de målsättningar som redovisats i rapporten till regeringen saknar dock SHMM särskilda FoU-medel, annat än de som för närvarande anvisas av Statens kulturråd.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan anser Statens historiska museer:

a) att de medel (ca 700 tkr) för ansvarsmuseernas (SHM:s) forskning och utveckling under anslaget 28:36 som hittills fördelats av Statens kulturråd till SHM bör omfördelas till myndighetens ramanslag. Finansieringen i denna del föreslås ske genom en omfördelning av medel från anslaget 28:36 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (ramanslag), anslagsposten 13 Ansvarsmuseerna (ram) till Statens historiska museers anslag.

b) att myndighetens anslag bör förstärkas med omkring 1,5 mnkr för att möjliggöra ett uppfyllande av de målsättningar som redovisats i rapporten till regeringen.

Hemställan

SHMM hemställer att regeringen från år 2008 ökar myndighetens anslag med 2 200 tkr för insatser inom FoU-området.

3. Konsekvenser av omlokalisering av delar av Riksantikvarieämbetet

Regeringen har beslutat att delar av Riksantikvarieämbetet (RAÄ) skall lokaliseras till Gotland. Omlokaliseringen från Stockholm påbörjas från år 2007. SHMM har tidigare påtalat att omlokaliseringen av RAÄ kan medföra ekonomiska konsekvenser även för SHMM eftersom flera funktioner är samordnade mellan myndigheterna. Utöver arkiv och bibliotek gäller det i huvudsak olika funktioner inom det administrativa området såsom löneadministration, vaktmästeri och posthantering, juristkompetens, samt säkerhet, fototjänster, konservering. Därutöver samordnas visst lokalutnyttjande och publik verksamhet. I samband med utflyttningen av delar av RAÄ kan SHMM inte längre påräkna de ekonomiska fördelar som samverkan och samutnyttjande innebär.

SHMM verkar för att hitta nya effektiva samordnings- och samarbetsmöjligheter med såväl RAÄ som andra myndigheter och organisationer, men vill fästa regeringens uppmärksamhet på att myndigheten eventuellt återkommer i denna fråga när en detaljerad och kostnadssatt konsekvensanalys tagits fram.

4. Statens historiska museers hyra

Statens historiska museer har tidigare vid ett flertal tillfällen uppmärksammat regeringen på effekterna av att Statens fastighetsverk (SFV) sedan genomförandet av kostnadshyresreformen år 2002 tillämpar fullt kostnadsansvar för hyresgästen vad gäller s.k. eftersatt underhåll. SHMM vill mot denna bakgrund återigen uppmärksamma regeringen på att det inte finns ekonomiska förutsättningar att inom nuvarande anslag rymma de mycket stora kostnader som det eftersatta underhållet innebär. Det eftersatta underhållet för SHM:s lokaler i kv. Krubban har tidigare av SFV beräknats uppgå till över 40 mnkr. Under 2007 genomförs hyresförhandlingar med SFV inför en ny hyresperiod som påbörjas från den 1 januari 2008.

Finansiering av verksamhetenBelopp i
tkr

	2006 utfall	2007 prognos	2008 beräknat	2009 beräknat	2010 beräknat
Anslag					
Statens historiska museer	78388	77695	82395	82395	82395
Avgiftsinkomster inkl bidrag					
Statens historiska museer	6529	8400	9300	9300	9300
Totalt	84917	86095	91695	91695	91695

Anm. Beloppen har angivits i 2007 års penningvärde. De beräknade anslagsintäkterna inkluderar de äskade beloppen från 2008.

Investeringar i anläggningstillgångarBelopp i
tkr

	2007	2008	2009	2010
IB lån i Riksgäldskontoret	11740	10440	9340	8440
Beräknad nyupplåning	2500	2500	2500	2550
Beräknad amortering	3800	3600	3400	3200
UB lån i Riksgäldskontoret	10440	9340	8440	7790
Beslutad / föreslagen låneram	14500	14500	14500	14500
Beräknad ränteavgift	400	425	400	380
Ränteantagande för nyupplåning (%)	4	4	4	4
Finansiering av räntor och amorteringar utgiftsområde 17 anslag 28:27	4200	4025	3800	3580

Anm. Behovet av nyupplåning 2007 avser bl.a. investeringar i en ny basutställning för Fortid (del 2) och miljöförbättrande åtgärder.

Räntekonto med kredit i RiksgäldskontoretBelopp i
tkr

	2007	2008	2009	2010
Kreditutrymme	8757	8757	8757	8757

Anslagskredit på ramanslagBelopp i
tkr

	2007	2008	2009	2010
Utgiftsområde 17 anslag 28:27	2281	2281	2281	2281